

W20 Zirve Sonuç Bildirisi
İstanbul, Türkiye
16-17 Ekim2015

Bizler, G20 tarihinde ilk kez düzenlenen W20 Zirvesi'nin delegeleri olarak, 16-17 Ekim 2015 tarihlerinde İstanbul'da bir araya gelerek, W20'nin "Öncelikler Belgesi"nde yer alan, küresel ekonomide kadınları ilgilendiren meseleleri farklı açılardan kapsamlı bir şekilde ele alarak, G20 liderlerine cinsiyet eşitliği ve kadınların ekonomik olarak güçlendirilmesi yönünde sürdürdükleri çabalara katkıda bulunmak amacıyla aşağıdaki politika önerilerini sunmakta mutabık kaldık.

Cinsiyet eşitliğini ve kadınların ekonomik alanda güçlendirilmelerini sağlamak, aynı zamanda G20 Liderlerinin 2014 yılında Brisbane, Avustralya'da kadınlarla erkekler arasındaki işgücü piyasasına katılım farkının azaltılması hedefine ulaşmak amacıyla G20 Liderlerini aşağıdaki hususları dikkate almaya çağırıyoruz:

1-Kadınların ekonomik alanda güçlendirilmelerinin eğitim, istihdam ve girişimcilik arasındaki bağlantıların güçlendirilmesi yoluyla sağlanması

Eğitim, istihdam ve girişimcilik arasındaki bağlantıların güçlendirilmesi, ekonomik büyüme ve kadınların sosyal hakları bakımından temel önem taşımaktadır. Bu üç alan birbirlerine sürekli ve yapılandırılmış bir şekilde, sistemli olarak bağlantılandırılmadığı takdirde her daim eksiklikler mevcut olacaktır. Paydaşlar arasındaki işbirliği ve ortak çalışma (veya ortak karar alma) bu hattı güçlendirecektir. Hükümet, özel sektör ve akademik kanatlar tarafından yapılacak ortak planlama neticesinde piyasaların ihtiyaçları teşhis edilebilecek, piyasaların talep ettiği becerilerle mevcut beceriler arasındaki uyumsuzluk en aza indirilebilecek ve kadınların arz ve talep bakımından yaşadığı güçlükler çözülebilecektir.

Kız ve erkek çocuklar kaliteli eğitime erişimde olduğu gibi, eğitimlerini başarıyla tamamlamakta ve alacakları eğitimleri seçmekte hak ve fırsat eşitliğine sahip olmalıdır. Her yaşta kadının mesleki eğitime, yaşam boyu öğrenmeye veya özellikle STEAM (bilim, teknoloji, mühendislik, sanat ve matematik) eğitimlerine, inovasyona ve finansal, yönetsel ve sosyal becerileri geliştirmeye odaklanan yeniden eğitime erişebilmesi gerekmektedir.

Kadın girişimciliğinin hükümet fonlarıyla desteklenmesi ve kadınlar tarafından yönetilen işletmelere vergi kolaylıkları sağlanması da diğer bir zaruriyettir. Özel sektörde cinsiyet eşitliğinin ve kadınların güçlendirilmesinin teşvik edilmesi için şirketlerin BM Kadınların Güçlendirilmesi İlkelerine taraf olmaları ve bu ilkeleri uygulamaya koyarak gidışat hakkında raporlama yapmaları gerektiği önerilmektedir veya önerilir.

2-Sosyal yardımlar (çocuk, yaşlı, hasta ve engellilerin bakımı) için gerekli altyapı mekanizmalarının tesis edilmesi ya da mevcut olanların iyileştirilmesi suretiyle iş ve özel hayat dengesinin desteklenmesi

Hükümetler, etkin bir sosyal bakım altyapısı tesis etmek amacıyla, yeni iş imkanları yaratılmasını sağlamak için kaynak tahsis etmeli ve vergi teşviki dahil teşvikler sağlamalıdır. Sosyal bakım kurumlarında çalışanlar, bakım hizmeti için ev işlerinde çalışanlar ve ücretsiz aile işçileri olarak değil, alanlarında uzman profesyoneller olmalıdırlar. Kanuni olarak çalışma yaşına erişmiş herkese

profesyonel bakıcılık ve bakıcılık niteliklerinin geliştirilmesine yönelik eğitimlere erişim imkanı sağlanmalıdır. Ev halkı içinden veya daha büyük gruplara yöresel sosyal bakım faaliyetlerinin devam etmesi beklendiğinden, bakım hizmetlerinde ücretsiz çalışan işçilerin sosyal güvenlik sorununa da bir çözüm bulunması gerekmektedir.

Hükümetler tarafından hem bakım hizmetlerinde çalışanlar hem de işletme sahipleri için vergi indirimleri sağlanmalıdır. Güvenli çalışma koşullarını haiz, düzgün işin tüm esnek formlarına yasal bir çerçeveye oturarak ailelerin desteklenmesine yönelik programlar geliştirilmelidir. İş ve özel hayat dengesinin sağlanması hem kadınlar hem de erkekler için sosyal bir sorumluluktur. Ebeveynlik ve çocuk bakımı, erkekler ve / veya kadınlar tarafından üstlenilen işlevlerin sosyal bir değer olarak kabul görmeli ve sorumluluk aile, devlet, işveren ve toplum tarafından paylaşılmalıdır. Bu doğrultuda, ebeveynler arasında külfet paylaşımının sağlanması için kültürel bir değişimin kampanyasının? çalışmasının? iletişiminin? hayata geçirilmesi gerekmektedir.

3-Kamu ve özel sektörde yönetici konumlarındaki kadın sayısının artırılması

Kadınların, hükümetlerde, seçilmiş temsilci pozisyonları dahil, üst düzey karar alma mevkilerine ve özel sektörde yöneticilik pozisyonlarına katılımının kota sistemiyle veya gönüllülük esasıyla belirlenerek kamuya açıklanacak ölçülebilir hedefler konularak artırılması gerekmektedir.

G20 üyelerinin, anonim şirketlerin yönetim kurulları için ulusal düzeyde cinsiyet hedefleri belirlemeleri gerekmektedir. İki yıllık bir hoşgörü süresinin ardından, daha az düzeyde temsil edilen cinsiyet için %25'ten daha az olmayan bir yıllık hedef belirlenmeli veya sözkonusu ülkedeki ulusal cinsiyet temsilinin pariteye ulaşana kadar en az %25 oranında iyileştirilmesi sağlanmalıdır.

4-Kadınların finansal ve üretim varlıklarına ve piyasaya erişiminin sağlanması

Kadınların finans ve piyasa imkanlarıyla iş ve finans eğitimlerine erişimleri desteklenmelidir. Bazı bankalar, çeşitli STK'lar ve işkadınları dernekleriyle ortaklaşa olarak kadınlara bu hizmetleri başarılı bir şekilde sunmaktadır. Bu iş modellerinin yaygın şekilde benimsenmesi, ulusal düzeyde, cinsiyetlere göre belirlenmiş arz ve talep verilerinin üretilmesi yoluyla teşvik edilmelidir. Bu sayede finansal kapsayıcılık politikalarının verimliliği izlenebilecektir. Ayrıca hükümetleri ve özel sektörü,

- i) en iyi uygulama örneklerini teşkil eden iş modellerini paylaşan platformların desteklenmesi,
- ii) yasal ve finansal sistemdeki, teminata erişim gibi kısıtlamaların kaldırılması için çalışılması,
- iii) Kadınların sahip olduğu KOBİ'ler için kamusal ve özel tedarik hedeflerinin teşvik edilmesi,
- iv) Kadın girişimciliğinin uluslararası ticaret dernekleriyle ilişkilerinin güçlendirilmesi,
- v) eğitim vermek, diğer iş kadınlarından gönüllü danışmanlıklar sağlayarak ve politika önerileri ve değişikliklerinin savunuculuğunu üstlenmek için Ulusal İş Dernekleri gibi ekosistem aktörlerinin geliştirilmesi konularında gerekenleri yapmaya davet ediyoruz.

5-İşyerlerinde ayrımcılığın ortadan kaldırılması, yasal hakların uygulanması ve fırsat eşitliğinin teşvik edilmesi

Hükümetler yasal düzenlemeler uygulamaya koymalı ve cinsiyet temelli yasal kısıtlamaları ortadan kaldırmalıdır. Ayrıca, tüm paydaşların fırsat eşitliğini ve sosyal diyalogu desteklemek üzere, işgücü piyasasına eşit erişimi kolaylaştıracak şekilde, işe alım, eğitim, terfi, taciz dahil olmak üzere, şikayet

hakkı na imkan veren şartları cinsiyet ayrımı gözetmeksizin eşit muameleyi sağlayacak düzenlemeleri desteklemeleri gerekmektedir.

Tüm G20 üyesi ülkelerde, hükümetlerin veya özel sektörün elindeki en iyi örnek uygulamaları esas alan, fırsat eşitliği ve adil muamele modelini destekleyen genel kabul görmüş davranış ilkeleri modelinin oluşturulması gerekmektedir.

İşyerlerinde yaşanan ayrımcılığın ortadan kaldırılması için G20 çapında kabul gören davranış ilkeleri tesis edilerek benimsenmelidir.

Ücret şeffaflığının sağlanması ve işgücü piyasasındaki önyargılarla ve doğrudan veya dolaylı ayrımcılıkla mücadele edilmesi için yasal çerçevenin ve uygulamasının güçlendirilmesi gerekmektedir.

G20 liderleri etkili ve aktif işgücü piyasası politikalarını güçlendirerek kadınların istihdamına yönelik fırsatları imkanları iyileştirmelidirler. Bu doğrultuda, W20, emek geliri payı ve eşitsizlikler hususlarındaki Politika Öncelikleri üzerinde G20 İstihdam Çalışma Grubu ile yakın işbirliği tesis edilmesini önermektedir.

6-Kadınların ekonomik, sosyal ve politik ağlarının güçlendirilmesi

İş örgütleri, dernekleri ve ağları uygulanan politikalar ve mevcut fırsatlara ilişkin farkındalığın artırılmasını sağlayan unsurlardır. Bunlar, kadınların başarısını artıran ve kadınların kolektif sesini güçlendiren ve gerekli kanallara yönlendiren ağlardır. Bu bağlamda, ağların tesis edilmesinin desteklenmesi gerekmektedir.

G20 hükümetleri, W20 üyelerinin ilgili G20 toplantılarına katılımlarını desteklemelidirler.

7-Kadınlara ait işletmelerin ve inovasyonun desteklenmesi

Kadınlara ait işletmelerin büyümelerinin, inovasyon üretmelerinin ve uluslararası ticaret yapabilen bir yapıya kavuşmalarının desteklenmesi için, hükümetlerin mali kaynaklara, eğitim programlarına, danışmanlık ve koçluk imkânlarıyla ilgili ağlara erişim imkanlarının iyileştirmeleri gerekmektedir. Hükümetler ve şirketler tarafından kadınlara ait şirketlerden satın almayı hedefleyen politikalar benimsenmeli ve uygulanmalıdır.

W20 kadınlara ait işletmelerin çeşitli türleri için tanımlar geliştirerek farklı mülkiyet yapılarını ortaya koyacak ve bu tanımların geniş şekilde tanıtımını sağlayacaktır.

Hükümetler, teknolojiye daha iyi erişimin ve teknolojinin daha iyi kullanımının sağlanması için, her düzeyde STEAM (bilim, teknoloji, mühendislik, sanat ve matematik) eğitiminin verilmesinin yanı sıra inovasyon eğitimi ve iletişim becerileri dahil sosyal becerilerin geliştirilmesi için gerekli eğitimlerin verilmesine yönelik politikaları uygulamaya koymalıdır.

8-Sürdürülebilir tüketim eğilimlerinin ve yeşil büyümenin oluşturulmasında kadınların öncülüğünün desteklenmesi

Hükümetler, çevrenin korunmasında ve iklim değişikliğinin etkileriyle mücadelede kadınlara liderlik ve istihdam imkânları yaratmalı ve var olanları çoğaltılmalıdır. Kadınların yenilenebilir enerji çözümleri, sürdürülebilir ve organik tarım üretimi ve iklim değişikliğine adaptasyon ve iklim değişikliğinin etkilerinin hafifletilmesi için yeşil iklim fonuyla finanse edilen projelere daha fazla katılım sağlamaları ve ekonomik olarak güçlendirilmeleri de bu kapsamda değerlendirilmelidir.

Kadınlara ait işletmelere yatırımın artırılması ve yeşil büyüme endüstrilerinde kadınlar için iş imkânları yaratılmasına yönelik programlar hazırlanmalı ve uygulanmalıdır. Kadınların yeşil fonların karar alma organlarına katılımı da artırılmalıdır.

9-Kadınlar için yeterli sosyal koruma sağlanması ve çalışma şartlarının iyileştirilmesi

Gayri resmi, güvencesiz ve tehlikeli işlerde yoğun şekilde kadınların istihdam edildiğini dikkate alarak, çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve düzgün iş fırsatlarının sağlanması gerekmektedir. Sosyal güvenlik sistemlerinin, değişen iş yeri modellerine uygun olarak, iş paylaşımı ve esnek düzgün iş, evden yürütülen iş gibi yeni çalışma formlarını da kapsayacak şekilde genişletilmesi gerekmektedir. Ayrıca, herhangi bir sosyal güvenlik kapsamında olmayan kişilerin sayısının önemli ölçüde azaltılması gerekmektedir. Sosyal koruma programlarının reel gelirlerin ve yetkinliklerin iyileştirilmesi ve emeklilik aylıkları ve diğer hakların kaybının önüne geçilmesi kapsamında kadınlara özgün konuların dikkate alınması gerekmektedir.

G20 İstihdam Çalışma Grubunun sosyal korumaya ilişkin çıktıları ve emek geliri payı ve eşitsizliklere yönelik Politika Öncelikleri kadınlara özgü hususları da kapsayacak şekilde genişletilmelidir. Yaş, fiziksel engel ve/veya etnik köken gibi nedenlerle birden fazla kez ayrımcılığa maruz kalan kadınların durumu özellikle ele alınmalıdır.

10- Mevcut verilere ve ampirik çalışmalara dayalı bir izleme mekanizması geliştirmek için G20'nin aşağıdaki göstergeleri kullanarak bir karne puan çizelgesi geliştirmesi gerekmektedir:

i. *İşgücüne katılım oranı*: Kadınların erkeklere oranla işgücüne katılımı (20%)

ii. *Profesyonel ve teknik meslekler*: Kadınların erkeklere oranla profesyonel ve teknik işlerde temsil düzeyi (10%)

iii. *Benzer iş için algılanan ücret farklılığı*: Kadınların erkeklere oranla benzer iş için aldıkları ücret düzeyi (10%)

iv. *Yöneticilik pozisyonları*: Kadınların erkeklere oranla yöneticilik pozisyonlarında temsil düzeyi (10%)

v. *Ücretsiz bakım işi*: Kadınların erkeklere oranla ücretsiz bakım işlerinde geçirdikleri saat miktarı (10%)

vi. *Eğitim düzeyi*: Kadınların erkeklere kıyasla yetişkinlerde okuryazarlık, ortaöğrenime ve yüksek öğrenime kayıtlarının kompozit oranı (10%)

vii. *Finansal kapsayıcılık*: Kadınların erkeklere kıyasla, finansal bir kurumda hesap sahibi olma, kredi alma ve mobil bankacılık kullanma kompozit oranı (10%)

viii. *Dijital kapsayıcılık*: Kadınların erkeklere oranla internet ve cep telefonu kullanımı (10%)

ix. *Bakım kurumları sayısı*: Çocuk, yaşlı, engelli, hasta bakımı sağlayan kurum sayısının toplam nüfusa oranı (10%)

x. *Kadınlar tarafından tescil ettirilen yeni işletme sayısı*: Kadınlara ait şirketlere ilişkin bir veri tabanı oluşturulması için işletme kaydı esnasında cinsiyetlere göre sınıflandırılmış verilerin toplanması gerekmektedir.

W20, UN Women'ın da aralarında bulunduğu, hükümetlerarası örgütlerle birlikte çalışmayı öngörmektedir.

W20 Ülke Temsilcilerini 15-16 Kasım 2015 tarihlerinde Antalya'da düzenlenecek G20 Liderler Zirvesi'ne giden süreçte ülkelerinin G20 Sherpa'larıyla bir araya gelmeye çağırıyoruz.

Türkiye'ye 2015 yılındaki liderliği için teşekkür ediyor ve bir sonraki W20 Zirvesi'nde görüşmeyi diliyoruz.